

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašiniuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmenas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Sprendimas dėl to, kaip Europos investicijų bankas atskleidžia su aplinka susijusią informaciją apie projektus, kuriuos jis finansuoja per tarpininkus (byla 1251/2020/PB)

Sprendimas

Byla 1251/2020/PB - Atidaryta 27/07/2020 - Sprendimas 21/04/2022 - Atitinkama institucija Europos investicijų bankas (Tolesnis tyrimas nėra pateisinamas) |

Byla buvo susijusi su Europos investicijų banko (EIB) praktika skelbti informaciją apie projektus, kuriuos jis netiesiogiai finansuoja per tarpininkus. Skundo pateikėjams, trims pilietinės visuomenės organizacijoms, susirūpinimą kėlė tai, kad EIB, skelbdamas per mažai su aplinka susijusios informacijos apie šiuos projektus, neleidžia visuomenei visapusiškai išreikšti savo nuomonės aplinkosaugos klausimais, kad galėtų daryti įtaką EIB finansavimo sprendimams.

Ombudsmenas nustatė, kad EIB negali ir neturėtų stengtis saugoti ir skelbti visos informacijos apie aplinką, susijusios su tarpininkų finansuojamais projektais. Vietoj to pagerėjimas turėtų būti pasiektas nustatant papildomus įsipareigojimus finansavimo tarpininkams. Ombudsmenas pateikė susijusių pasiūlymų šiam klausimui spręsti, taip pat papildomų praktinių pasiūlymų.

EIB sutiko įgyvendinti kai kuriuos Ombudsmeno pasiūlymus, tačiau padarė išvadą, kad jo pagrindinės praktikos pakanka. Dėl kai kurių pasiūlymų, kuriems EIB nepritarė, ombudsmenas mano, kad įgyvendinti šiuos pakeitimus būtų naudinga viešajam interesui. Todėl ji pakartojo šiuos pasiūlymus ir baigė nagrinėti bylą.

Išvadas

1. Trys pilietinės visuomenės organizacijos skundėsi Europos ombudsmenui dėl EIB praktikos skelbti informaciją apie aplinką, susijusią su projektais, kuriuos jis netiesiogiai finansuoja per tarpininkus. Skundo pateikėjai mano, kad trūksta informacijos apie projektus, kurie daro didelį

poveikį aplinkai ir kuriuos EIB finansuoja per tarpininkus. EIB net neskelbia informacijos apie tokių projektų egzistavimą. Ja taip pat veiksmingai neįpareigojami tarpininkai ar patys projekto partneriai skelbti tokią informaciją.

2. Pareiga skelbti „informaciją apie aplinką“ kyla iš Orhuso konvencijos [1] – tarptautinės konvencijos, kuri yra privaloma ES, jos institucijoms ir ją pasirašiusioms valstybėms. Trumpai tariant, ši pareiga reiškia, kad viešosios institucijos skelbia tam tikrą „informaciją apie aplinką“, kai atitinkama veikla daro didelį poveikį aplinkai.

3. Įpareigojimas *sistemiškai ir aktyviai skelbti* informaciją apie aplinką yra vienas iš dviejų pagrindinių Orhuso teisės aktų skaidrumo aspektų [2]. Kitas yra įpareigojimas *atskleisti* informaciją apie aplinką, kai kas nors to prašo.

4. Siekiant, kad bendra Orhuso teisės aktų sistema veiktų, būtina įgyvendinti šiuos skaidrumo įpareigojimus. Orhuso teisės aktuose yra dvi papildomos savybės: visuomenės **dalyvavimas** priimančioms sprendimus, susijusioms su veikla, kuri daro didelį poveikį aplinkai, ir visuomenės teisė imtis administracinių ir teisminių **teisų gynimo priemonių**, susijusių su tokia veikla.

Tyrimas ir šis sprendimas

5. Atlikdama tyrimą Ombudsmenas 2021 m. birželio mėn. pateikė preliminarų vertinimą [3] su pasiūlymais. 2021 m. lapkričio mėn. EIB nusiuntė Ombudsmenui išsamų atsakymą, o skundo pateikėjai pateikė pastabų dėl to atsakymo.

6. Šiame sprendime vertinamas EIB atsakas į Ombudsmeno pasiūlymus. Kai kurias iš jų EIB priėmė, kai kurios buvo atmestos dėl to, kad Ombudsmenas nustatė, kad jos yra pagrįstos, o kai kurias teko dar kartą patikslinti. Kalbant apie likusius pasiūlymus, svarbūs šie pokyčiai.

7. EIB neseniai peržiūrėjo savo administracines skaidrumo praktikos taisykles [4] ir iš esmės peržiūrėjo savo aplinkos ir socialinę sistemą [5]. Šių peržiūrų poveikio EIB operacijų skaidrumui dar negalima įvertinti. Ombudsmenas turės galimybę tai padaryti remdamasis būsimais skundais.

8. **Be to**, ombudsmenas peržiūrėjo požiūrį į skundus dėl EIB atsakymo leisti visuomenei susipažinti su jo dokumentais. Dabar pareiškėjai gali kreiptis į ombudsmeną iš karto po neigiamo sprendimo dėl prašymo atlikti peržiūrą (toliau – kartotinis prašymas) [6].

9. **Be to, informacijos apie aplinką skaidrumo klausimas** buvo įtrauktas į dabartinį Ombudsmeno strateginį darbą, be kita ko, siekiant pavesti atlikti nepriklausomą tyrimą dėl geriausios tarptautinių finansavimo institutų informacijos apie aplinką skelbimo praktikos, taip pat keistis informacija su tarptautinėmis šios srities ekspertų įstaigomis.

10. Savo preliminariniame vertinime ombudsmenė pateikė toliau išdėstytus pasiūlymus.

Informacijos ir dokumentų, susijusių su didesniu projektu, skelbimas

11. Ombudsmenė pasiūlė EIB taikyti patobulintą standartinį požiūrį į didesnius projektus, apie kuriuos jis paprastai turi svarbios „informacijos apie aplinką“ [7]. Ombudsmenės vertinimą, susijusį su šiuo pasiūlymu, galima rasti jos sprendime dėl susijusio tyrimo Nr. 1065/2020 [8] [9].

Smulkesnių projektų informacijos skelbimas

12. Kalbant apie mažesnius projektus, apie kuriuos EIB dažnai neturi informacijos apie aplinką, ombudsmenas pasiūlė:

a. EIB galėtų sutartimi įpareigoti savo tarpininkus skelbti „informaciją apie aplinką“, kaip suprantama pagal Orhuso taisykles ir paaiškinta Orhuso konvencijos vadove, kai jie naudoja EIB lėšas projektams, kurie daro didelį poveikį aplinkai, finansuoti.

B. EIB galėtų sutartimi įpareigoti savo tarpininkus iš karto, kai tik bus priimtas finansavimo sprendimas, pateikti EIB bet kurio projekto, kuris daro didelį poveikį aplinkai, pavadinimą, vietą ir pobūdį. Tada EIB galėtų nedelsdamas paskelbti šią informaciją savo esamame internetiniame projektų puslapyje.

13. EIB atsakė, kad papildomų reikalavimų nustatymas finansų tarpininkams „*darytų didelį poveikį EIB modus operandi ir jo sąveikai su [finansiniais tarpininkais], o tai galiausiai pakenktų EIB gebėjimui vykdyti savo užduotis...*“. Ji pridūrė, kad EIB jau pagal sutartis reikalauja, kad finansiniai tarpininkai nustatytų EIB reikalavimus daliniams projektams, ir kad EIB reikalavimai apima suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo ir informacijos atskleidimo prievoles.

14. Apibendrinant, EIB mano, kad jo dabartinė praktika yra pakankama. Jame išsamiai paaiškinama, kaip ji atidžiai tikrina, ar tarpininkai turi reikiamos praktinės patirties ir patirties, kad galėtų laikytis aplinkosaugos taisyklių, ir kad ji tikisi, kad tada jie tai darys.

15. Kalbant apie EIB nuorodą į jo sąveiką su finansiniais tarpininkais, neaišku, ar EIB atkreipia dėmesį į tai, kas iš esmės kelia susirūpinimą dėl rinkos: Kad kai kurie finansiniai tarpininkai nesiryžtų vykdyti verslo su EIB, jei EIB nustatytų reikalavimus skelbti su aplinka susijusią informaciją apie projektus, kurie daro didelį poveikį aplinkai. Ombudsmenas negali atlikti išsamaus šio klausimo vertinimo, nes jis jokių būdu nebuvo pagrįstas.

16. Skundo pateikėjų išreikštas susirūpinimas buvo mažesnis dėl to, ar EIB tinkamai vykdo savo užduotis, susijusias su tarpininkais, ir ar jiems ir kitiems visuomenės nariams yra pakankamai informacijos, kad jie galėtų patikrinti, ar tarpininkai ir rengėjai praktiškai laikosi savo aplinkosaugos įsipareigojimų (pastarieji apima ir įsipareigojimus, kuriuos EIB jiems nustato kartu su atitinkamuose teisės aktuose nustatytais prievolėmis). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta skirsnyje „Tyrimas ir šis sprendimas“, ombudsmenas šiame etape toliau nenagrinės šio

klausimo.

17. Antruoju Ombudsmeno pasiūlymu buvo siekiama išspręsti akivaizdų klausimą: kadangi visuomenė turi specialias teises, susijusias su veikla, kuri daro didelį poveikį aplinkai, ji turi žinoti apie tokią veiklą, kad galėtų naudotis tomis teisėmis.

18. Todėl, jei EIB turi arba gali sudaryti per tarpininkus finansuojamų projektų, darančių didelį poveikį aplinkai, sąrašą, jis galėtų paskelbti tokį sąrašą. Jei ji neturi arba negali sudaryti tokio sąrašo, šis trūkumas turėtų būti pašalintas. Kaip siūloma, EIB galėtų paprašyti finansų tarpininkų iš karto, kai tik bus priimtas finansavimo sprendimas, pateikti jam bet kurio projekto, kuris daro didelį poveikį aplinkai, pavadinimą, vietą ir pobūdį. Tada EIB galėtų nedelsdamas paskelbti šią informaciją savo esamame internetiniame projektų puslapyje.

19. Ombudsmenas pateikia atitinkamą pasiūlymą.

Papildomi mokymai finansų tarpininkams

20. Ombudsmenas, remdamasis ankstesne panašia EIB skundų nagrinėjimo mechanizmo rekomendacija, pateikė tokį pasiūlymą:

EIB galėtų užtikrinti, kad pagal sutartis ir rengdamas mokymo sesijas, taip pat atlikdamas tolesnius auditus ar kontrolę, tarpininkai tinkamai reaguotų į prašymus, kad visuomenės nariai suteiktų galimybę susipažinti su informacija apie aplinką, ir kad visuomenė būtų informuota apie galimybę skųstis EIB, jei tai nebus padaryta.

21. EIB atsakė, kad įgyvendins šį pasiūlymą ir jo skundų nagrinėjimo mechanizmo rekomendacijas.

22. Ombudsmenas palankiai vertina šį atsakymą.

Suteikti aiškumo dėl to, kokie projektai laikomi darančiais didelį poveikį aplinkai

23. Nustatant, kokias teises turi visuomenė, svarbu nustatyti, ar projektas daro „reikšmingą poveikį aplinkai“. Ombudsmenė laikėsi nuomonės, kad EIB šiuo metu neskelbia aiškių gairių, kokių rūšių veiklą jis laiko „reikšmingu poveikiu aplinkai“, kaip tai suprantama pagal atitinkamas taisykles. Todėl Ombudsmenas pateikė pasiūlymą, kuriuo siekiama užtikrinti, kad EIB suteiktų daugiau aiškumo tarpininkams dėl to, kokios rūšies veikla laikoma turinčia didelį poveikį aplinkai [10].

24. Kadangi EIB atsakymas į šį pasiūlymą buvo nepatenkinamas, ombudsmenas toliau pateikia atnaujintą pasiūlymą, kad jis būtų konkretesnis.

Metinės EIB skaidrumo ataskaitos skirsnis apie tarpininkus finansuojamus projektus

25. Ombudsmenė pasiūlė, kad EIB į savo metinę skaidrumo ataskaitą galėtų įtraukti specialų skyrių dėl finansavimo per tarpininkus.

26. EIB palankiai įvertino šį pasiūlymą, kuris, jo teigimu, leistų geriau informuoti apie faktinį finansavimo per tarpininkus skaidrumo lygį. Šį pasiūlymą ji įgyvendins būsimose metinėse Skaidrumo politikos įgyvendinimo ataskaitose.

27. Ombudsmenė palankiai vertina EIB atsakymą.

Išvada

Remdamasis tyrimu, Ombudsmenas užbaigia šią bylą, nes šiuo metu daugiau tyrimų nėra pagrįsta.

Skundo pateikėjams ir EIB bus pranešta apie šį sprendimą.

Pasiūlymai dėl patobulinimų

Smulkesnių projektų informacijos skelbimas

Jei EIB jau turi prieigą prie konsoliduotos informacijos apie mažesnių projektų pavadinimą, vietą ir pobūdį, Ombudsmenas mano, kad jis turėtų ją paskelbti internete. Jei EIB neturi galimybės susipažinti su tokia informacija, jis galėtų paprašyti finansų tarpininkų iš karto, kai tik priimamas finansavimo sprendimas, pateikti EIB bet kurio projekto, kuris daro didelį poveikį aplinkai, pavadinimą, vietą ir pobūdį. Tada EIB galėtų nedelsdamas paskelbti šią informaciją esamame internetiniame projekto puslapyje.

Suteikti aiškumo dėl to, kokie projektai laikomi darančiais „reikšmingą poveikį aplinkai“

Tai, ar projektas daro „reikšmingą poveikį aplinkai“, turi įtakos Orhuso teisės aktuose numatytoms teisėms.

EIB turėtų paskelbti taisykles ir (arba) gaires, kurias jis taiko, kad nustatytų, ar projektas gali daryti „reikšmingą poveikį aplinkai“, ir, jei reikia, juos peržiūrėti arba atnaujinti.

Emily O'Reilly Europos ombudsmenė

Strasbūras, 2022 04 21

[1] <https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/text> [Nuoroda]

[2] Orhuso teisės aktuose daroma nuoroda į [Orhuso konvenciją](#) [Nuoroda] dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais Sąjungos institucijoms ir organams ir [ES reglamentą \(EB\) Nr. 1367/2006](#) dėl tos konvencijos taikymo.

[3] Galima rasti adresu

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/preliminary-finding/en/142832> [Nuoroda]

[4] <https://www.eib.org/en/publications/eib-group-transparency-policy-2021> [Nuoroda]

[5] <https://consult.eib.org/consultation/essf-2021-en/> [Nuoroda]

[6] Kartotinė paraiška būtų „tinkami administraciniai metodai“ pagal Ombudsmeno darbą reglamentuojančius [ES teisės aktus](#) [Nuoroda]. Dėl kartotinio prašymo žr. EIB administracinės taisyklės, [5.31–5.33 straipsnius](#) [Nuoroda].

[7] Žr. EIB atsakymo į preliminarų Ombudsmeno vertinimą 1.6.3 dalį, kurioje išdėstyti didesni projektai, kuriems tarpininkaujant jis aktyviai dalyvauja atliekant poveikio aplinkai vertinimus:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/154573> [Nuoroda]

[8] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57278> [Nuoroda]

[9] Be to, reikėtų pažymėti, kad EIB nurodė: „...*priimdamas [Ombudsmeno] pasiūlymą, [naujojoje 2021 m.] EIB [Skaidrumo politikoje] nebėra nuostatos dėl atskirų asignavimų (projektų), kurios buvo įtrauktos į 2015 m. EIB grupės skaidrumo politikos 5.13 straipsnį*“.

[10] Pasiūlymas buvo toks: Kalbant apie apibrėžtis, aiškinimus ir klasifikacijas, EIB galėtų likti peržiūrų ir gairių sistemoje, kuri buvo išplėta Orhuso taisyklių atžvilgiu, o ne įvesti ar taikyti naujas ar kitokias klasifikacijas, siekiant nustatyti, ar projektai turėtų būti laikomi darančiais didelį poveikį aplinkai. Šio termino vartojimo mastas gali būti stebimas, pavyzdžiui, atliekant paiešką internete EIB interneto svetainėje.